

FINNSAM INFORMATION

FINNSAM – *Finnbygder i samverkan*

Nummer 2 Årgång 16 2010

Nästa FINNSAM-Information utkommer i september. Manusstopp 31 augusti.

FINNSAM

För att underlätta samarbete, forskning och samordning av finnskogsaktiviteter startades nätverksorganisationen FINNSAM (Finnbygder i Samverkan) 1992.

Nätverket är öppet för alla som är intresserade av skogsfinnarnas kultur och historia. FINNSAM arrangerar årligen en vår- och en höstkonferens, där finnskogsområdena turas om att vara värdar. På det sättet får FINNSAM-medlemmarna varje gång stifta bekantskap med ett nytt finnskogsområde i Sverige och Norge.

Vanligtvis arrangeras årligen även en vinterkonferens med arkiv- eller ämnestema.

Regelbundet utskickas medlemsbladet FINNSAM-information, med aktuella rapporter, protokoll och nyheter.

FINNSAM håller också i en mängd skogsfinska projekt, innefattande litteratur, byggnader, släktnamn, släktforskning och mycket annat.

Mer information om FINNSAM hittar du på <http://www.finnsam.org/>

Plusgironr Sverige

646 27 77-1

Bankkontonr i Postbanken Norge

0533.34.89440

Medlemsavgift 2010 - privatperson och institution/förening: **100 resp. 300 SEK/NOK**

Kassör, ansvarig för forskarkatalog och medlemsregister:

Gunnel Axelsson, Röjdåfors 86, SE 685 97 ÖSTMARK

Tel: (0)560-250 75. E-post: gunnel.axelsson@bredband.net

Skogsfinska bibliografin:

Lars-Olof Herou, Gästgivaregatan 12, SE-771 53 LUDVIKA

Tel: (0)240-169 60. E-post: loherou@gmail.com

Redaktör för FINNSAM Information: Jan-Erik Björk, Sjögrässtigen 4, SE-533 73 KÄLLBY

Tel: (0)510-54 13 04. E-post: janne.bjork1@telia.com

Ledningsgrupp 2010

Mellannorrand

(sammank.) Maud Wedin, Bergalid 3, SE-791 32 FALUN

Tel: (0)23-228 64. E-post: maud@finnbygden.se

(suppl.) Kjell Nordquist, Järbo <kjell.nordqvist@hos.sandnet.se>

Gävle-Dala/Orsa

Maths Östberg, V. Ösavägen 40, SE-822 91 ALFTA

Tel: (0)271-101 68. E-post: finnskogsmuseet@swipnet.se

(suppl.) Barbro Sindler, Falun <barbro.sindler-hult@telia.com>

Bergslagen

Lars-Olof Herou, Gästgivaregatan 12, SE-771 53 LUDVIKA

Tel: (0)240-169 60. E-post: loherou@gmail.com

(suppl.) Kenneth Norrgrann, Uppgränsta 4, 725 93 VÄSTERÅS

Tiveden

Lena Gribing, Anderstorp, SE-695 94 FINNERÖDJA

Tel: (0)584-202 86. E-post: lena.gribing@telia.com

(suppl.) Jan-Erik Björk, Källby <janne.bjork1@telia.com>

Värmland

Kersti Berggren, Torsby Finnkulturcentrum

Tel: (0)560-162 88. E-post: kersti.berggren@torsby.se

(suppl.) Niclas Persson, Torsby <klemmetan@bredband.net>

**Norge södra
Finnskogen**

Birger Nesholen, Norsk Skogfinsk Museum

Tel: +47-900 29 447. E-post: birger@skogfinnskuseum.no

(suppl.) Jan Myhrvold, Gjerdrum <jan@fennia.nu>

**Norge norra
Finnskogen**

Mary G. Tangen, Nordholt, NO-2429 TØRBERGET

Tel: 906-313 84. E-post: oltangen@bbnett.no

(suppl.) Steinar Vermundsdammen, Åsnes <ste-verm@online.no>
Landsnummer: Norge +47-91523677

Meddelande från före redaktören

Jag lämnar redaktörskapet för Finnsam Information. Uppdraget blev kortvarigt, men intressant. Jobbar med Släktforskardagarna, i olika funktioner, och kommer inte att ha tid för uppdraget i framtiden.

Efter vad som meddelats mig, övertar Jan-Erik sysslan. Jag har erbjudit honom en hjälpande hand framöver.

Nu önskar jag alla Finnsammare en skön sommar - och välkommen till Örebro!

/Leif G:son Nygård

FINNSAM vill framföra ett stort tack till Leif för hans engagemang och nedlagda arbete med bladet, särskilt utformningen av den nya layouten. I övrigt får jag som nytillträdande redaktör tacka för det förtroende som medlemmarna har visat mig. Jag saknar dock erfarenhet av redaktörsarbete, men detta ska inte hindra mig från att försöka göra ett gott arbete.

* * *

Jag har nyligen kommit hem efter en resa med hustru och goda vänner i norra Skandinavien. Resan påbörjades i Kiruna, gick längs den norska kusten upp till Nordkap och sedan tillbaka till Kiruna österut och söderut via Finnmarksvidda. Naturen och dess olika former med Nordkapklippan var denna gång huvudmålet, men jag fick också tillfälle till en viss inblick i den samiska kulturen. Man tänker kanske inte på det faktum att det samiska folkets kulturuttryck i många stycken har likheter med den skogsfinska kulturen. En av dessa punkter är väldigt påtaglig när man färdas längs vägarna i detta urgamla samiska område. Ortnamnen är förutom på majoritetsspråket också angivna på det samiska språket. Samiskan och finskan tillhör ju som bekant den finsk-ugriska språkgruppen. I likhet med skogsfinnarna levde samerna nära naturen. Detta får självfaller påverkan på deras föreställningsvärld. Riter och magi kopplade till den omgivande miljön är därför i högsta grad en reell företeelse. Detta kunde beskådas på muset i Karasjok, där jag vandrade omkring bland trolltrummor och andra magiska ting.

* * *

Innehållet i detta nummer:

- Vårkonferensen i Mattila, rapport av Arne Vannevik
- Årsmötet, protokoll genom Jan-Erik Björk
- Evenemangstips och sommaraktiviteter, sammanställda av Maths Östberg
- Inbjudan till höstkonferens i Orsa finnmark, från Maud Wedin och Maths Östberg

Utan er medverkan blir det inget informationsblad. Jag ser med glädje fram emot era bidrag till nästa blad.

Jan-Erik Björk
Redaktör

Välbesökt FINNSAM-konferens på Mattila

Arne Vannevik

Nätverket FINNSAM, som i år fyller hela 18, hade förlagt sin vårkonferens till Mattila 21 – 23 maj. Liksom vid konferensen i Lekvattnet för några år sedan var intresseområdet begränsat till en enda socken, men nu är Östmark inte vilken socken som helst i detta sammanhang. Materialet skulle förvisso räcka till flera sammankomster.

Konferensen drog igång fredag efter lunch med att Inga-Greta Lindblom, Torsby Finnkulturcentrum, hälsade deltagarna välkomna. Listan omfattade hela åttio namn, men efter några återbud blev matsalen ändå helt full med förväntansfulla deltagare. Värmlands museums nya chef Åsa Hallén förklarade konferensen öppnad och lämnade ordet vidare till Kersti Berggren, ny chef på Torsby Finnkulturcentrum. Centret var tillsammans med SVFF arrangör för konferensen.

Gunnel Axelsson och Lars-Olof Herou

För SVFF hälsade ordföranden Gunnel Axelsson välkommen. Hon passade också på tillfället att till Lars-Olof Herou överlämna diplom som hedersledamot i SVFF, vilket han utsågs till vid 50-årsjubileet 2008. I motiveringen nämndes särskilt hans arbete med den skogsfinska bibliografin och redaktörskapet för *Finnmarken förr och nu*.

Maud Wedin gav så en kort presentation av nätverket FINNSAM. Därefter var det Suzanne Palmqvists tur. Hon presenterade projektet ”En levande Finnskog – vårt felles ansvar”.

Efter kafferast var det dags att ta en promenad, alternativt biltur, upp till Juhola. Monica Björklund, byggnadsantikvarie vid Värmlands museum, berättade om gården och dess historia. Gården är numera ett kultureservat, vilket innebär att både byggnader och naturen runt omkring är skyddade. Det var också möjligt att studera rökstugan invändigt. På vägen till Juhola – eller hemvägen – kunde man studera minnesstenen över Lauri Kettunen, språkforskaren som gjorde många besök på Juhola.

En vandring till platsen för Jussi-Kajsas stuga stod närmast på programmet. Gun-Britt Gerhardsson berättade och Valle Jönsson assisterade. Gun-Britt bjöd så på en mycket stämningsfull sångstund i en glänta strax nedanför. Det var lockrop men också Jag gungar i högsta grenen och som avslutning Värmlandsvisan.

Efter en god middag presenterade Jan Myhrvold och Niclas Persson resultatet av FINNSAM:s mest långvariga projekt. Det var en gång Arne Östman, som ställde förslaget att en databas skulle upprättas över de skogsfinska släktnamn. Flera personer har varit engagerade i detta projekt: Gabriel Bladh, Jan-Erik Björk, Lars-Olof Herou och i senare delen Jan Myhrvold och Niclas Persson. Resultatet föreligger nu i vetenskaplig rapport från Karlstads universitet, tyvärr tryckt i endast 300 ex. Den heter *Skogsfinska släktnamn i Skandinavien*, Karlstad University Studies 2009: 58. Det lär snart bli behov av ett nytryck! Presentationen koncentrerades på finska släktnamn i Östmark.

Tuula Eskeland, numera verksam i Köpenhamn, berättade i dagens sista föredrag om Lyyli Kokkonens (senare Rapola) insamlingsverksamhet år 1931 och samlingar av främst ortnamnsmaterial från finnskogen, i synnerhet Östmark och trakten kring Mattila, ett material som hittills har använts i mycket ringa omfattning.

Resten av kvällen förflöt i angenäm samvaro.

På lördagen var vädret liksom på fredagen strålande vackert och varmt. På programmet stod en heldags rundtur med en stor och en liten buss och ett par bilar. I den stora bussen guidade Niclas Persson och i den lilla Jan Myhrvold, båda med den äran. Första stopp var släktstenen vid Rantala med drygt 400 finska släktnamn. SVFF äger och vårdar platsen. Stenen restes 1970.

Därefter gick turen upp till Finnskogstoppen, där vi beundrade utsikten över Røgden och finnskogen på både norsk och svensk sida. Nästa anhalt, som också var kafferast, var SVFF:s minnesrökstuga Purala. Föreningen förvaltar gården, som har spelat en central roll i finnkulturföreningens verksamhet under årtionden. Framtiden ter sig något komplicerad, eftersom föreningen inte äger marken som huset står på. Restaureringsbehov för cirka en halv miljon kronor föreligger!

Kjell Nordqvist förevisar en speciell typ av svepask för Maud Wedin med flera intresserade.

I Östmarks kyrkby gjordes ett timslångt stopp. I kyrkan pågick under Árpád Sailos ledning uppmätning och ritningsarbete av arkitektstuderande från flera länder. På kyrkogården tittade man på Kajsa Vilhuinens grav med Nina Sailos relief och på minnesstenen över missionären Anna från Skraltbråten, som stenades i Kina under boxarupproret. Gravstenen över syskonen Jonsson, Juhola, uppmärksammades också. Emigration och historia, som håller till i Forsamlingshemmets souterrängvåning, visade sina samlingar och verksamhet. Det var också möjlighet att titta in den fina Slöjdboa och det nystartade Memphis Café.

På Törntorps hembygdsgård var det lunchdags med perfekt mutti och fläsk, men dessförinnan hann Birger Nesholen med sedvanlig sakkunskap demonstrera några av byggnaderna på platsen: ett härbre, två bastur varav den ena var omgjord till smedja, och sist en mycket intressant hölada, där en hel del av timret var bränt. Detta kunde vara efter en svedja eller skogsbrand.

Så gick färden vidare mot Kärnkåven, där vi fick se Ola Marklars nybyggda rökstuga. Själva rökugnen väntar dock ännu på sin fullbordan. Eftermiddagskaffet avnjöts på Svenskandersberg.

Den avslutande delen av utflykten fick ändras något eftersom en bit av den tilltänkta vägen inte var körbar, men en avstickare upp mot Hollandstorp kunde vi ta. Vid femtiden var vi åter på Mattila efter en härlig utflyktsdag, väl planerad av Niclas Persson, som också hade sammanställt en utförlig information om de platser som besöktes.

Lördagens middag var sponsrad av Torsby kommun. Kommunfullmäktiges ordförande Eva-Lena Gustavsson, hälsade välkommen till bords och gladde sig åt att konferensen förlagts till Torsby kommun och Mattila. FINNSAM:s tack för den goda maten framfördes av Maud Wedin.

Kvällen avslutades med två omgångar rökstugekväll, den första för alla som förut inte hade upplevat en sådan kväll. Där berättade vår värd Kurt Eide först om livet i rökstugan. Den andra omgången ägnade sig mest åt rökugnens konstruktion och funktion under Kurt Eides ledning. Och det vart afton den andra dagen, som det står i skriften.

Söndagen började med att några aktuella projekt redovisades. Först i raden var Seppo Remes, som informerade om en förestående helg med svedjebrukstema vid Finnstigen. En svedjebränning arrangeras där den 13 juni (om vädret tillåter), och dagen före, den 12 juni, blir det ett svedjeseminarium, där bl.a. Gabriel Bladh, Birger Nesholen och Per-Martin Tvengsberg medverkar. Parallellt arrangeras ett Kalevalaseminarium.

Magdalena Raivio informerade om den aktuella situationen för Fjølperstorp, som stiftelsen Ekosofia äger. Flera tidigare försök att söka pengar för restaurering har misslyckats, men nu finns det möjligen en öppning. Slåtteraktiviteter blir det också till sommaren.

Maud Wedin och Marja-Liisa Keinänen berättade om ett nytt forskningsprojekt med namnet *En studie över ackulturationsprocesser och assimilation bland skogsfinnar i Värmland, Orsa och Norrland*. Projektet som har sin bas vid Hugo Valentin-centrum vid Uppsala universitet, kommer att pågå i tre år.

FINNSAM:s årsmöte äger alltid rum i anslutning till vårkonferensen. Det fullständiga protokollet kommer på annan plats i FINNSAM-nytt. Årets möte leddes av Arne Vannevik. Ny kassör för FINNSAM efter Christina Norlander blir Gunnel Axelsson, medan Kersti Berggren ersätter Inga-Greta Lindblom som ordinarie representant för Värmland i ledningsgruppen. Christina och Inga-Greta samt även Tor Eriksson tackades för de stora insatser de gjort. Höstens FINNSAM-konferens kommer att äga rum i Noppikoski 10 – 12 september. Arkivkonferens planeras tidigt 2011 till Nordiska Museet. Under årsmötespunkten Övriga frågor överlämnade Roland Hedström som gåva till Torsby Finnkulturcentrum ett originalbrev från Niittaho-Jussi.

Konferensens sista inslag före avslutningslunchen var ett mycket intressant föredrag av Marja-Liisa Keinänen om svedjebrukarens världsbild och religion. Därmed sattes punkt för en mycket lyckad FINNSAM-konferens. Arrangörerna och främst konferensledaren Inga-Greta Lindblom skall ha ett stort tack, liksom sponsorerna Torsby kommun, Studiefrämjandet och Konsum. Via Värmlands museum och Finnkulturcentrum hade också märkesårsmedel använts till konferensen. Kurt Eide och Mattila stod för en fantastisk ram med mat och boende.

Förväntansfulla åskådare/åhörare inför Marja-Liisa Keinänen's föredrag.

Protokoll fört vid FINNSAM: s vårmöte i Östmark/Mattila den 23 maj 2010.

FINNSAM = Finnbygder i samverkan

§ 1	Mötets öppnande Mötet öppnades av Maud Wedin, Falun som hälsade alla välkomna till förhandlingarna.
§ 2	Ordförande för mötet Till ordförande för mötet valdes Arne Vannevik, Torsby.
§ 3	Sekreterare för mötet Till mötets sekreterare valdes Jan-Erik Björk, Källby.
§ 4	Protokolljusterare Till protokolljusterare valdes Inga-Greta Lindblom, Vitsand och Tellervo Zetterberg, Sunne.
§§ 5-6	Årsredovisning (tidigare Verksamhetsberättelse och ekonomisk berättelse) Enligt fastställda nya stadgar ska verksamhetsberättelse och tidigare ekonomisk berättelse sammanfattas i en s.k. årsredovisning. Årsredovisningen inkl. verksamhetsberättelse och ekonomisk redovisning (balans- och resultatrapport) har publicerats i första numret av FINNSAM-info. Medlemsavgifterna är till för att finansiera FINNSAM-info. Mötet hade inga frågor i anledning av årsredovisningen.
§ 7	Revisorernas berättelse Berättelsen hade publicerats i anslutning till årsredovisningen, se föregående punkt. Revisorerna hade funnit att räkenskaperna var i ordning samt styrkta av underlag etc.
§ 8	Beslut om ansvarsfrihet för ledningsgruppen Årsmötet fastställde årsredovisningen för år 2009 och beviljade ansvarsfrihet för avgående ledningsgrupp.
§ 9	Val av ny ledningsgrupp 2010 Sammankallande för valberedningen Seppo Remes föredrog valberedningens förslag. I övrigt valde medlemsmötet kassören: a) Sammankallande/ordf. Maud Wedin, Falun Kassör Gunnel Axelsson, Röjdåfors Övriga ledamöter b) och c). Mellannorrland ord. Maud Wedin, Falun suppl Kjell Nordqvist, Järbo Gävle-Dala/Orsa finnmark ord. Maths Östberg, Alfta suppl Barbro Sindler Hult, Falun Bergslagen ord. Lars-Olof Herou, Ludvika suppl Kenneth Norrgrann, Uppgränsta Tiveden ord. Lena Gribing, Anderstorp suppl Jan-Erik Björk, Källby Värmland ord Kersti Berggren, Torsby suppl Niclas Persson, Torsby Norge södra Finnskogen Birger Nesholen, Kirkenær vara Jan Myhrvold, Gjerdrum Norge norra Finnskogen Mary G Tangen, Törberget vara Steinar Vermundsdammen, Vermundsjön

§ 10	Val av firmatecknare för år 2010 Årsmötet beslutade att välja a) för svenska kontot sammankallande Maud Wedin, Falun och kassören Gunnel Axelsson, personnummer 470414-6226, Röjdåfors 86, 685 97 Östmark var för sig. b) för norska kontot kassören Gunnel Axelsson, Röjdåfors och ordinarie ledamoten Mary G Tangen, Törberget var för sig. Behörigheterna för tidigare firmatecknare upphör därmed.
§ 11	Val av revisorer Till ordinarie revisorer valdes Terje Bredvold, Åsnes finnskog och Siv Tillsjö, Bingsjö. Posten som ersättare beslutades vara vakant.
§ 12	Val av valberedning Till valberedning valdes Seppo Remes, Hallstahammar, tillika sammankallande samt Roland Hedström, Kristinehamn och Dag Raaberg, Svullrya.
§ 13	Val av övriga funktionärer/adjungerade Till redaktör för FINNSAM-info för åren 2010-2011 valdes Jan-Erik Björk, Källby.
§ 14	Information om höstkonferensen i Orsa finnmark den 10-12 september 2010 Maud inledde med att berätta om de alternativ som hade funnits: Södermanland, Karlskoga och Örträsk. Men efter viss diskussion hade ledningsgruppen valt Orsa finnmark. Maths Östberg orienterade helt kort om den kommande konferensen. Föreläggningen blir i Noppikoski. Ytterligare information med program, anmälan etc. kommer i nummer 2 av FINNSAM-info. Årsmötet godkände informationen.
§ 15	Information om vårkonferensen i Karlskogaområdet 2011 Ledningsgruppen hade diskuterat ett antal alternativ och slutligen funnit att Karlskogaområdet skulle bli ett bra och intressant område för nästa vårkonferens. Någon vid medlemsmötet föreslog Nyskoga. Men detta alternativ skulle innebära att Värmland på nytt skulle bli föremål för en konferens, vilket inte var lämpligt. Årsmötet fastställde ledningsgruppens förslag. Jan-Erik med representanterna för Tiveden och eventuellt även Bergslagen fick i uppdrag att arbeta vidare med förslaget.
§ 16	Arkiv/vinterkonferens 2010/2011 Maud nämnde att FINNSAM inte har haft någon sådan konferens på ett tid. Hon förde fram ledningsgruppens förslag om Nordiska museet och dess samlingar av skogsfinskt ursprung. Någon vid medlemsmötet föreslog Norsk skogsfinsk museum. Men det senare förslaget mötte invändningar från representanter för museet, som menade att det var för tidigt. Men detta förslag skulle kunna vara intressant om något år. Årsmötet beslutade att ledningsgruppen skulle arbeta vidare med Nordiska museet.
§ 17	FINNSAM Hemsida Frågan om ansvaret för hemsidan har varit uppe till behandling i ledningsgrupp och årsmöte vid ett flertal tillfällen. Maud Wedin har hittills varit ansvarig för hemsidan, ändrat layout, lagt in nya texter etc., men skulle helst vilja slippa ansvaret. Frågan diskuterades livligt och Björn Sonesson erbjöd sig att ta över hemsidan. Årsmötet beslutade att utse Björn Sonesson, Malung, som ansvarig för hemsidan.
§ 18	FINNSAM Broschyr Jan-Erik nämnde att broschyren är klar, men behöver uppdateras med hänsyn till val och liknande. Den kan därefter tryckas upp. Årsmötet godkände informationen.

§ 19	Släktforskar dagarna i Örebro den 27-29 augusti 2010 Erfarenheterna av föregående släktforskar dagar i Falköping är goda. Men vissa förberedelser bör kunna starta redan nu. Informationen bör förbättras genom bl.a. en roll-up. Den nya broschyren bör finnas på plats mm. Flera medlemmar i FINNSAM räknar med att vara på plats under dagarna. Lars-Olof Herou utsågs att vara sammankallande för denna grupp.
§ 20	Rapporter Maud summerade erfarenheterna av kursen ”Skogsfinnarna i Skandinavien” vid Mälardalens Högskola under hösten 2009. Det var en distanskurs med 54 anmälda deltagare. Kursen genomfördes under medverkan av Folkuniversitetet. 36 uppsatser i olika ämnen hade lämnats in. I övrigt lämnades inga rapporter.
§ 21	Övriga frågor a) Roland Hedström lämnade över ett originalbrev författat av Niittaho Jussi till Torsby Finnkulturcentrum. b) Någon önskade att FINNSAM:s postgirokonton ska anges i FINNSAM-broschyren. c) Björn Sonesson pekade på norska finnskogsområden längre västerut, som kunde vara intressanta för konferenser och liknande. Dag Raaberg svarade att kontakter finns med dessa områden, men behöver utvecklas vidare. Slutligen riktades ett stort tack för goda insatser till avgående ledamöterna Tor Eriksson, Örebro, Inga-Greta Lindblom, Vitsand och Christina Norlander, Smedjebacken.
§ 22	Avslutning. Ordföranden Arne Vannevik avslutade årsmötet och tackade alla för visat intresse.

Arne Vannevik
Ordförande

Jan-Erik Björk
Sekreterare

Inga-Greta Lindblom
Justerare

Tellervo Zetterberg
Justerare

Evenemangstips sommaren 2010

Sammanställt av Maths Östberg

Finnskogen Turistforening, ur turprogrammet

- 19/6 10.00 Renosdammen, Cykeltur på Elverum Finnskog (ca 40 km) via Klintevja –
Flishögdveien - Siljuberget
- 3/7 10.00 Lebiko, Återinvigning av stugan, servering, 11.00 guidad 7-torpsvandring,
16.00 Offisiell gjenåpning
- 11/7 11.00 Östre Tysketorpet, Lördagsvandring (ca 11-12 km) via Nottila – Lövberget –
Andersberget till RV 202 vid Tvensbergstjernet
- 17/7 11.00 Haldammen, Tur till Meljuvberget och Tombola från Haloskoia (ca 4,5 km)
- 24/7 11.00 Håberget (kör in från RV 25 i Søre Osen), Lördagsvandring på Våler Finnskog
till Flisberget (ca 14 km)
- 7-8/8 10.00 Lebiko, Slåtter, medtag gärna redskap, servering
- 11/8 18.00 Gravberget kirke, Kulturminnesvandring i Gravberget (ca 4 km)
- 19/9 10.00 Nedre Öieren gård, Öiermoen (alt. 9.30 Lundersaeter kirke), Kyrkvandring
Brandval Finnskog längs kyrkvägen mellan Öiermoen och Lundersaeter,
17.00 Mässa med gammal liturgi i Lundersaeter kirke

Finnskogdagene, Svullrya 10-11/7

- 10/7 9.00 Finnskogen Kro og Motell, Guidad busstur, - Lunderseter – Homsjøen – Sletmoen –
Jammerdal – Femoen – Varaldskogen

Åsnes Finnskog Historielag

- 4/7 11.00-16.00 Faldåsen skolemuseum, Åpen dag
- 12/9 11.00-16.00 Tyskeberget, Kulturminnedag, tema: Nytt liv i gamle minner, kulturstig,
servering
- 8/11 19.00 Vermundsjøen samfunnshus, Terje Bredvold, Gamle stedsnavn i Posåsen
- 13/12 19.00 Sandberg Velta, Rolf Rønning kåserar

Elverum Historielag

- 19/6 10.00 rutebilstasjonen, Tur til Finnskogen, - Finnetunet (Birger Nesholen) – Mattila –
Røjdenkorset – Kafe Finnskog – Gravberget – Risberget – Kynnberget,
Påmelding: 62.41.82.72, mobil 90155945, 62.41.41.94, mobil 91127614

Tørbergets Historielag

- 27/6 11.00 Gudstjænst i Nygarden. Gemensam vandring från Storsvea (4,5 km) kl. 9.00 eller enskild
vandring från Håberget.
- 30/7-1/8 Tørbergsdagene
- 5/8 17.00 Omvisning av Historielagets kulturminne Høljefalldammen (i Høljedalen). Gratis grillning.

Sågudden, Arvika

- 10-11/7 11.00-17.00 Sommar på Sågudden med öppna stugor och aktiviteter

Sunne hbf

- Juli varje onsdag Nävgrötskväll, underhållning

Gräsmarks hbf

4/7 Hembygdens Dag, 11.00 Hembygdsgudstjänst i kyrkan, 12.00 Hembygdsgården
9/7, 16/7 och 30/7 14.00 Servering av nävgröt med fläsk
19.00 Trivselkväll i Rökstugan
1/8 12.00-16.00 Hembygdsgårdarnas Dag, tipspromenad där föremål från samlingarna ingår
5/9 12.00-17.00 Nävgrötens Dag
19/9 12.00-17.00 Höstkalas, servering av nävgröt

Timbonäs-Långnäs Byalag, Gräsmarks sn

8/8 10.00 Finnkulturdag, vandring från Kunterud (avtag Honkamack/Kammesmack),
13.00- Tvällens festplats, 14.00 underhållning: Håkan Lind, ukulele, gitarr, sång;
kaffe, kolbullar, försäljning

Fryksände hbf

26/6 12.00- hembygdsgården Kollsberg, Midsommarfirande, underhållning, motti med fläsk

Lekvattnets hbf

25/6 15.00 Karmenkynna, Midsommarfirande, dans och lekar, musikunderhållning, servering
24/7 9.00- Slätteröl på Ritämäki, slätterfolket bjuds på motti & fläsk
7/8 11.00-15.00 Karmenkynna, Hembygdens Dag, hantverk inne och ute, rökugnen eldas,
musikunderhållning

Mattila

19/7 15.00 Juhola, Sommarkonsert, Sång till Maahisi (jordanden i skogsfinsk mytologi),
Hans Lövgren, klarinett, Göran Nilsson, sång o. gitarr m fl, 12.00 Konsertbuffé
på Mat-til-a, bokas på 0560-250 60

Rikkenbergets hbf

19/6 12.00 Blomstervandring, andakt, kaffe och våfflor

Bygdekooperativet Södra Finnskoga

30/7 18.00-01.00 och 31/7 12.00-01.00 Järpliden, Jularbofestivalen ”Livat i Finnskogarna”,
dans på två banor, buskspel, servering, guidning, 31/7 uppträder Niklas Thornéus

Finnerödja hbf

1/8 Hembyggsdag

Teater i Motjärnshyttan

3/7 och 4/7 14.00 Friluftsspelet ”Lång-Kristoffers förbannelse” av Lena Dahlman, servering
från 13.00, gästartist 4/7: Mikael Samuelsson,
förköp: Filipstads turistbyrå 0590-613 54

Sällskapet Gustavaforskning

28/8 9.00- Kulturreisa med buss, - Malungs västra Finnmark – Brunnberg,
anmälan: 0563-145 74, 260 74

Grythyttans hbf

1/8 13.00-17.00 Skräddartorp, Hembygdsgårdens Dag –Stora Kakkalaset, underhållning

Hällefors hbf

7/8 10.00 Hembygdsgården, Utflykt till Björnhöjden

Föreningen Finnstigen, Bredsjö

3/7, 10/7, 17/7, 24/7 och 31/7 12.00 och 14.00 Guidade visningar

7/8 och 8/8 15.00, 11/8 21.00, 13/8 18.00 (helt på svenska), 14/8 och 15/8 15.00 ”Midsommarfest/
Juhannusjuhla anno 1821”, tvåspråkigt historiskt sommarspel av
Marianne Söderbäck (från Gottlunds vandring)

Dan Andersson-veckan 24/7-1/8 i Ludvikabygden, ur programmet

25/7 8.45 Ludvika resecentrum, Guidad kulturbuss till Flen och Kullen med Birgitta Ahrås,
gudstjänst i Flen, 12.00 vandring el. buss från Flen till Kullen, nävgröt, förköp:
Ludvika/Smedjebacken Turism

27/7 9.00 Rikkenstorp, Guidad vandring (ca 8 km) med Nils Holmdahl förbi Kestina och
Bräntjärnstorpet, medtag stövlar och matsäck, föranmälan: Dan Andersson
Museum 0240-100 16

28/7 8.45 Ludvika resecentrum, Guidad kulturbuss till Säfsenskogarna med Birgitta Ahrås,
förköp: Ludvika/Smedjebacken Turism

30/7 16.30 Bräntjärnstorpet, Guidad vandring (ca 2 km) med Nils Holmdahl, medtag stövlar,
föranmälan: Dan Andersson Museum 0240-100 16

31/7 14.30 Rikkenstorp, Guidad visning och rundvandring kring ny fotoutställning om
Dan Andersson, familjen, vännerna, miljöerna och kuriosa, dessutom två
utställningar av Hélène Littmarck Holmdahl

Grangärdebygdens vecka

4/7 9.00 Fäbodvandring i Långmyra, skyltat från Laxsjön

Säfsenveckan

12/7 Skifsendagen, 11.00 Samling på GDG-plan i Fredriksberg för vandring ca 2 km av
Skifsleden, gemensam avfärd till startplats, Kl. 12-14 Skifsen, Lieslätter,
Kl. 14 Rökbastubad

15/7 Fredriksbergsdagen med Säfsbyn, Kl. 10, 12 och 14, Kyrkan öppen för visning,
Kl. 13-16, Sikfest vid hembygdsgården, utställning, hantverk, kl. 15, underhållning

17/7 Håndagen, Kofoto-utställning och landskapsfoto, Kl. 11 Guidning i Håns naturreservat
bland lämningarna från finnbosättningen, guider: Enar Gustafsson och Hans Berglund

Närsens Bystugeförening, Nås Finnmark

24/7 14.00 Finnmarksträffen vid Utsikten (reservlokal: bystugan), Bo Eje Westling berättar,
sång, dans o. musik, hantverk, kolbullar

Finnsam-Information nr 2-2010

25/7 12.30- Krokatorp, Mottifesten, gudstjänst, underhållning: Billy Opel
28/8 15.00 Jan-Erikes kvarn (skyltat fr. Rv 26), Kvarndag, uppträdande

Kultur i Tiomilaskogen

29-31/7 Tioårsjubileum

Teatergruppen Tunglå, Östra Malungsfors

2/7 17.00, **3/7** 17.00, **4/7** 15.00 Musikdramat ”Under samma himmel”, biljettbokning:
Ticnetombud 077-170 70 70, Malungs turistbyrå 0280-186 00

Finnskogsriket

15/8 9.30 vägskalet i Vittsjön, ängsslåtter, medtag matsäck och redskap, tillsammans med
Bollnäs Naturskyddsförening
18/9 10.00 Locksjön (mellan Rimsbo – Jansbo), guidad vandring, Husesyn vid rökstugan,
Anders Delin guidar i kyrkans reservat

Bingsjö by, Rättviks Finnmark

5-7/7 Kurs i bingsjölåtar och bingsjöspelmän med Jonny Soling, anmälan senast 19/6 till
Folkmusikens Hus 0248-79 70 50
6/7 13.00 Bystugan, Bingsjö, Guidad byvandring till spelmansgårdarna c:a 1,5 tim., fika
på Päckosgården
7/7 15.00 Bingsjöstämman öppnas, 15.00-18.00 guidade visningar av Danielsgården

Hanebo Naturskyddsförening

8/8 8.00- Slåtter i Stugubacken, medtag mugg och gärna redskap

Finnskogens Vänner, Bollnäs Finnskog

17/7 14.00- Katrineberg, Finnskogsträffen, sedvanligt program

Bollnäs Naturskyddsförening

12/9 9.00 Studieförbundet i Bollnäs, Utflykt till Pankfors och Vålsjöbo, medtag matsäck,
anmälan 0278-300 19, 260 89

Skräddrabo Bygdegårdsförening och Finnskogsmuseet

13/7 8.00 från Bollnäs via Alfta och Edsbyn, Busstur till Ockelbo Finnmark, till Finnskogs-
museet (motti), Källsjön, Rönnbacken – Mojsjön (guide: Per Larsson), Åmot med
Bunges Kapell, kvarn, tysksmedja, bagarstuga och kolhus, avslutningsmiddag i Kilafors,
anmälan 0271-550 30
16/10 16.00-18.00 Filmmatiné

Galvens Bygdegårdsförening

3/7 17.00- Galventräffen, spelmansstämma

Byarna på Järvsöskogen

19/7 11.00-16.00 Öppet Hus på Fluren, Hästberg och Sidskogen. I Hästberg berättar byborna om byns historia, fotoutställning i skolan, 17.00 avslutas dagen på Harsagården med mat och musik

31/7 7.00-12.00 Andersvallslåttren vid Hästberg, Välkommen att prova myrslåtter

Finnmarkens historiegrupp, "Lär känna våra finnmarker", egna bilar och matsäck

1/7 17.00 rondellen i Hamra, Storhamrasjön med likholmar m.m. (båtar finns, medtag flytväst), Ingemar Gustavsson berättar

8/7 17.00 Rullbo bystuga, Selmas grav – Snötallen – härbre och kyrkogård i Tandsjöborg – Siderbergsvallen – Hållbergets utsiktsplats – Martallen

15/7 17.00 Kapellet i Tandsjöborg, Börningsbergets skogsmuseum och skogsreservat – utsiktsplats Rödhammaren

22/7 se Loosveckan

29/7 17.00 Bygdegården i Fågelsjö, Byvandring i Fågelsjö/ Janne Eliasson berättar, vippstenen i Sjöarberget (vandring 3 km)

Loosveckan

18/7 12.00-16.00 Hembygdsfest på Gammeltomten

19/7 10.00-17.00 Gruvans Dag, Öppet Hus på Loosgrufvan

13.00 elljusspåret Nickelvallen, Vandring till Tryggens gruvförsök 1726 i Örnberget

20/7 16.00-19.00 Los bibliotek, Utställning: Råbergskvarn och vadmalstamp, pågår 6/7-17/8

18.00-20.00 Visning av brynsågen, kaffeservering

22/7 17.00 Brandstationen i Los, Utflykt till Romberg, Orrmyra, Rombergsvallen, Faxen, Gammeltorp

Fågelsjö hbf/ Fågelsjö Gammelgård, www.fagelsjo.nu , 0657-300 30

0657-300 52 för information och utförligare program för kurserna

18-20/6 Kurs, Flaknäver

4/7 Prästhelg enligt gammal tradition

11.00 Gudstjänst i Fågelsjö kapell, därefter festligheter vid Gammelgården, servering, uppträdande av Kringom från Orsa, prästrodd med salut

15.00 Visning av Gammelgården

6/7 18.00 Föredrag av textiltvetaren Susanne Swedjemark, "På huvudet Bortom Åa"

15-17/7 Kurs, Järnframställning på gammalt vis

17/7 11.00-16.00 Hantverksdag, olika hantverk vid Gammelgården, framställning av järn i blästerugn, motti o. kolbullar

19-20/7 Kurs, Jakt & vapen med fågelsjöbössor och bössmedjan

12/9 Kulturarvsdagen, tema Kulturens vägar

Orsa Besparingskog

14/8 10.00-14.00 Råbergskvarn, visning av skvaltkvarn och vadmalstamp i drift

Håvens by, Ore Finnmark

20/7 18.00 Författarafton, Arne Bjernulf berättar om boken Rättviksfinnar och visar bilder

Tillägg:

8-11/7 10.00-15.00 Släkt- och hembygdsforskarmässa i Ludvika, Folkets hus.

21-25/7 Släktforskardagar i Tivedstorp. Man kan lära sig släktforska, byta anor och vara med på guidade besök i bygden m.m

Välkomna till FINNSAMs höstkonferens 2010 på Orsa Finnmark

Tid: Fredag-söndag 10-12 september 2010

Plats: Noppikoski, konferenslokal i bystugan (500 m från värdshuset och boendet)

Preliminärt program

(kolla hemsidan www.finnsam.org för ev ändringar)

Fredag 10/9

- 11.00 Samling i Noppikoski, inkvartering
- 12.00 Lunch i värdshuset
- 13.00 Utflykt med egna bilar till Finnberget och Pilkalampinoppi. Finnmarkens historiegrupp dukar upp fika och berättar om sina uppsatser, bl.a om brandvakterskan Gutå-Kerstin, en av finnmarkens många färgstarka kvinnor
- 16.00 Maud Wedin: Föredrag om finnbosättningarna i Orsa socken
- 18.00 Middag i värdshuset
- 19.00 Mikael Stålberg, Orsa: Smakprov från Orsa Kommuns bildarkiv över finnmarken
- 20.00 Maud Wedin: De skogsfinska ortnamnen på Orsa Finnmark – en kulturskatt

Lördag 11/9

- 08.00 Frukost
- 09.00 Heldagsutflykt med buss: Myggsjö - svedjan vid Saramäki – Untorp (lunch) – - 17.00 Näckådalens såg – Rosentorp (fika hos byns bageri) – Kvarnberg
- 18.00 Middag. Älgbiffar à la Noppikoski
- 19.00 Sven Brunberg, Tackåsen: Björnforskningen på Orsa Finnmark

Söndag 12/9

- 08.00 Frukost
- 09.00 Finnskogsturism i Norra Mellansverige. www.finnskogarna.com
- 09.45 Föredrag: J-E Björk m.fl: Skogsfinnarna på Orsa Finnmark, släkter, släktrationer och flyttvägar
- 10.30 Kaffe
- 11.00 FINNSAM-möte
- 12.30 ca Lunch i värdshuset
- 13.30 Överkurs: Utflykt till östra Råberget

Inbjudan till FINNSAM:s höstkonferens i Orsa Finnmark 10-12 september 2010

Välkomna till klassiska Orsa Finnmark med tyngdpunkt på den del, som fortfarande ligger inom Orsa socken (och kommun samt Dalarnas län).

FINNSAM, Gävle-Dala i samverkan med Hugo Valentin-centrum, Uppsala Universitet och med stöd av Orsa Besparingsskog. Priserna inkluderar mat, fika och busstur

Anmälan senast 21 augusti till: Maths Östberg
Västra Ösavägen 40, 822 40 ALFTA
OBS respektera anm.datum 070-566 01 68 eller 0271-101 68
finnskogsmuseet@swipnet.se

Konferenskostnad

Hela konferensen	1.150:- (inkl. logi i flerbäddsrums och frukost)
	700:- (exkl. logi och frukost)
2 dagar	700:- (inkl. logi i flerbäddsrums och frukost)
	500:- (exkl. logi och frukost)

Tillägg: 2-bäddsrums 25:-/pers/natt Enkelrum 125:-/natt (begränsat antal)
Betala helst till plusgiro före 7 sept: 158 74 87-8 FINNSAM/Maud Wedin

---

Härmed anmäler jag mig till FINNSAM:s höstkonferens i Noppikoski, Orsa Finnmark

Namn: _____

Adress: _____

Telefon: _____

E-post: _____

3 dagar inkl. logi i flerbäddsrums: 1.150:- _____ Annat rumval: _____

3 dagar exkl. logi: 700:- _____

2 dagar inkl. logi i flerbäddsrums: 700:- _____ Annat rumval: _____ Ankommer: _____

2 dagar exkl. logi: 500:- _____ Avreser: _____

Jag vill dela rum med _____

Jag önskar vegetarisk mat el. är intolerant mot _____

Övriga önskemål _____

Litteraturtips, Orsa socken/Orsa Finnmark

Sammanställt av Maths Östberg juni 2010

- C.A. Gottlund**, Dagbok 1817, Falun 1984, 424 s., s. 153-232 om Orsa Finnmark
Svenska jägarförbundets nya tidskrift 1869, s. 165-170, **J.G.A.**, Från Orsa Finnmark (bl.a. om Korp-Kerstin, Näckådalen)
Gustaf Schröder, En timmermärkares minnen, Stockholm 1893, s. 165-180, Malung 1994, s. 147-160, Amerikafebern (Finnberget)
Skogvaktaren 1903, s. 59-64, 91-98, **C. Skog**, På Orsaskogarne, s. 96-98 om Myggsjö
På Skidor 1904-1905, s. 32-44, **M.B. (Manne Briandt)**, Ströftåg i Finnmarken
Karl-Erik Forsslund, Med Dalälven från källorna till havet, I:III, Orsa Finnmark och Ore, Stockholm 1920, s. 9-51, Orsa Finnmark
Karl-Erik Forsslund, Med Dalälven från källorna till havet, I:IV, Stockholm 1921, 184 s., s. 49 om Emåsjön, s. 51 om Slådaborg, s. 57-58 om Trull-Svan, Slådaborg, s. 62 om Untorp, s. 62-64 om Näckådalen
WING, Det var på den tiden..., Ungdoms- och andra minnen från Falun och Dalarna berättade för Falu-Kuriren, Falun 1944, s. 46-48, Från Finnberget, s. 48-50, Lill-Amund och Tjäderås-Mårten (Finnberget), s. 50-52, Från Orsa Finnmark
Orsa skoltidning, nr 1, 1946, s. 3-4, **Karl Linge**, De första finnarna i Orsa
Orsa skoltidning, nr 3, 1946, s. 3-5, **Daisy Holton**, I Näckådalen, s. 5-6, **E.G.**, Patriarken Staffan (f. 1664)
Orsa, en sockenbeskrivning, I, Stockholm 1950, s. 483-542, **Richard Gothe**, Finnarnas bosättning i Orsa
Orsa skoltidning, nr 3, 1950, s. 5-6, **Daisy Holton**, Myggsjö
Axel Hambraeus, Finnmark och fåbod, Stockholm 1963, 223 s. (självbiografisk roman)
Dalarnas Hembygdsbok 1965, Kulturhistoriska sevärdheter i Dalarna, Falun 1966, s. 98-99, **Olle Veirulf**, Näckådalens såg
Axel Hambraeus, Aino - Vildmarksflickan, Uppsala 1969, 199 s. (roman, Kvarnberg)
SIA 1975:5, s. 18-21, **Hans Hjälte**, Näckådalen, en by i Orsa finnmark
Olle Larsson, Orsa besparingsskog 100 år, Orsa 1980, 110 s.
Täpp John-Erik Pettersson, Bebyggelse i Orsa kommun, Falun 1983, s. 25, Finnmarken, s. 57 Rosentorp, s. 62-63, Näckådalen
Jan Larspers, 500 sevärdheter och utflyktsmål i Dalarna, Clas Ohlsons landskapsguide, Insjön 1986, s. 57, Untorp, s. 94-95, Finnberget, s. 111-112, brandtorn, s. 130, Pilkalampinoppi
Björnramen, 5/88, Specialnummer Våglös Vildmark, s. 14-56, **Bengt Oldhammer**, Från stenåldersjägarerna till dagens förurning, s. 22, 24 om myrslätter (Untorp), s. 26-28, Svedjning och brändor (Untorp), s. 38 om Untorp och Ämåsjön
Kari Tarkiainen, Finnarnas historia i Sverige I, Helsingfors 1990, s. 177-184, Orsafinnarnas anfäder
Dalarnas Hembygdsbok 1990, Alla tiders landskap Dalarna, Riksintressen för kulturmiljövården i Kopparbergs län, Falun 1990, s. 224-225, **Eva Carlsson**, Näckådalen
Rebecca Lennartsson, Nickodahlen, specialarbete, Vasaskolan (Gävle), S III C, 1991, 26 s.
Finnkultur nr 3 1992, s. 12-13, **Ingemar Gustavsson**, Finska bosättningar i Orsa finnmark
Anders Björklund, Vildmark Orsa, Orsa u.å. (1996), 119 s., s. 72-97, Finnmarken
Skogshistorisk Tidskrift, Nr 9-1999, s. 72-83, **Kristin Karlsson**, Kolonisationen av Orsa Finnmark
Anders Björklund, Där vildmarken börjar, Orsa u.å. (2004), 128 s.
Åke Skogevall, I Orsa finnmark med Ingemar Gustavsson, Första resan, Västerås 2005, 43 s.
Janne Bäckman, Orsakvinnor – Kvinnoliv förr och nu, Orsa 2005, s. 10-11, Korp Kirsti från Näckådalen blev pjäs på Dramaten, s. 31, Gutå Kerstin – Pilkas vakande öga

Segersteds samling

Skogsfinnarna i Skandinavien

FINNSAM

Segersteds samling. Skogsfinnarna i Skandinavien

finns att köpa hos

Torsby Finnkulturcentrum, Torsby Finnkulturcentrum@torsby.se

Solør-Värmland Finnkulturforening arne.vannevik@telia.com

Finnskogsmuseet, Alfta finnskogsmuseet@swipnet.se

Norsk Skogfinsk Museum, Svullrya post@skogfinskmuseum.no

Ca-pris 250 kr + ev porto